

За наукою каєри

ОРГАН ПАРТКОМУ, РЕКТОРАТУ, ПРОФКОМУ, МІСЦЕВКОМУ ТА КОМИТЕТУ ЛКСМУ
ОДЕСЬКОГО ОРДЕНА ТРУДОВОГО ЧЕРВОНОГО Прапора Державного
УНІВЕРСИТЕТУ імені І. І. МЕЧНИКОВА

Видається з 1933 р. № 7 (1460). Виходить щотижня. 12 ЛЮТОГО 1982 РОКУ. Ціна 2 коп.

НАЗУСТРІЧ ХІХ З'ІЗДУ ВЛКСМ

КОМСОМОЛ УКРАЇНИ: ВІХИ ЗРОСТАННЯ

За період після ХХІІІ з'їзду комсомолу України проведена певна робота по підвищенню ідейно-теоретичного рівня, поліпшенню структури, методики та організації політичного навчання молоді. Лише за останній рік кількість працюючої молоді, охопленої комсомольським політнавчанням, зросла на 496 тисяч. Нині в політшколах і теоретичних семінарах навчається понад 2 мільйони юнаків та дівчат.

В ідейно-теоретичному ви-

хованні підростаючого покоління великого значення набув Ленінський залік. Понад 7 мільйонів молодих людей нині вчаться комунізму та будують комунізм за особистими комплексними планами «Рішення ХХІІІ з'їзду КПРС — в життя!»

Важливою формою пропаганди марксистсько-ленинської теорії стали громадсько-політичні, геройко-патріотичні читання за книгами Леоніда Ілліча Брежнєва «Мала зем-

ля», «Відродження», «Ціліна» і «Спогади».

Після ХХІІІ з'їзду ЛКСМУ проведено 11 агітпоходів, присвячених ХХІІІ з'їзді КПРС, знаменним датам в житті нашої країни, Ленінського комсомолу. Створеним у жовтні 1980 року агітпоходом «Комсомолець України» організовано майже 2,5 тисяч агітаційно-пропагандистських заходів, в яких взяли участь понад 300 тисяч юнаків та дівчат.

БУЛА СЕСІЯ

Екзамен на першість

Навпроти викладача сідає студентка.

— Білет № 5, перше питання...

Вона сміливо говорить про ідеальний кристал, про рух електрона в періодичному полі, виводить за допомогою оператора трансляції теорему Блоха для хвильової функції, відповідає на додаткові запитання щодо теми. Перед мною розгортається дивовижний світ складної, цікавої науки, що тамує в собі свої, ще незідані поетами джерела творчої краси. Періодичність поля. Вироження ядерної енергії, яке треба записати ось так. Рівняння Шрейдингера. Оператор Гамільтона. Електрони в особливих станах. Таммівські рівні... І ще цілий потік питань і відповідей. Змісто-

вних, широких. Окрім пропричів виникають десь на рівні таких нюансів, в яких розбираються тільки добре втаємичені в цю науку люди. І хоча викладач строгий, проте відчувається: задоволений, ставить «добре» — в одному місці студентка таки не дотянула. На її місце сідають інші студенти — і радянські, і зарубіжні (з Куби, з острова Маврикій). Екзамен в розпалі...

А складає спецкурс з фізики твердого тіла група напівпровідників та діелектриків IV курсу фізфаку. Приймає екзамен доцент кафедри експериментальної фізики О. В. Ігнатов. Проходить екзамен в творчій невимушній ситуації, кожний студент сьогодні відчуває себе особливо відповіальним за свій предмет, за свою трудову ді-

яльність в майбутньому: спецкурс — фундаментальний для всієї спеціалізації, на ньому основуються всі інші спецкурси. Тому й з'являється в залікових студентів В. Гавриленко, В. Голованова, О. Бурлака, О. Сичової, О. Будяченко, Є. Горобця, Ф. Буду (Маврикій), Х. Родрігес (Куба), В. Герасютен, то та багатьох інших «відмінно» і «добре».

Колектив передовий на факультеті. І свою першість в навчанні, як і в усьому багатогранному житті, він твердо тримає за собою. Успіхи на екзамені — яскраве цьому свідчення.

Т. ХРАМОВА,
студентка групи
напівпровідників та
діелектриків IV курсу
фізфаку, культсектор
курсу.

В обкомі ЛКСМУ

НА ЗДОБУТТЯ ОБЛАСНОЇ КОМСОМОЛЬСЬКОЇ

Бюро Одеського обкуму ЛКСМ України прийняло постанову «Про висунення кандидатур на здобуття обласної комсомольської премії імені Е. Багрицького в галузі літератури, мистецтва, журналістики і архітектури».

З 1 січня по 30 серпня 1982 року триває висунення кандидатур на здобуття премії імені Е. Багрицького за творчу діяльність за 1981—1982 роки.

Затверджено положення про обласну комсомольську премію імені Е. Багрицького, в якому зазначено, що вона присуджується за високу виконавську майстерність, за кращі твори літератури, мистецтва, журналістики і архітектури, які відбивають багатогранне життя нашого сучасника, геройчний шлях Ленінського комсомолу, вірного помічника і резерва Комуністичної партії, його роль у комуністичному будівництві, творчу працю радянської молоді: твори, що пропагують високі комуністичні ідеали.

Твори літератури і мистец-

тва можуть бути висунуті через рік після їх виходу в світ, кращі виконавці концертно-театральних сезонів — за підсумками двох-трьох років.

На здобуття премії можуть бути висунуті також молодіжні колективи, ансамблі, театри, окремі виконавці, які вносять гідний вклад у розвиток радянського мистецтва, в справу комуністичного виховання молоді.

Відбір найбільш високоідеїйних і значущих за художньою майстерністю творів літератури і мистецтва; виконавців концертно-театральних сезонів здійснює бюро обкуму ЛКСМ України.

Кандидатів на здобуття обласної комсомольської премії імені Е. Багрицького висувають міськкоми, райкоми комсомолу, первинні комсомольські організації, творчі спілки, редакційні ради видавництв, телебачення і радіо, редколегії газет, по даючи документи у відділ пропаганди і культурно-масової роботи обкуму ЛКСМ України до 1 вересня року, в який триває присудження.

З 1 вересня по 15 жовтня твори кандидатів на здобуття премії широко обговорюються в комсомольських організаціях, у пресі, по теле-

ПРАВОФЛАНГОВІ

З 1958 року очолює кафедру політекономії професор доктор економічних наук Олексій Григорович ЛОБУНЕЦЬ. За ці роки під його керівництвом на кафедрі виросли один доктор і щістипадцять кандидатів економічних наук.

Крім учбової, Олексій Григорович проводить велику громадську роботу. Він — завідувач кафедрою марксизму-ленинізму відомого університету марксизму-ленинізму при обкомі Компартії України.

ВІТАЄМО!

Міністерство вищої та середньої спеціальної освіти Української РСР нагородило Почесною грамотою наукову бібліотеку Одеського ордену Трудового Червоного Прапора державного університету імені І. І. Мечникова за активну участь у Всеосвізному огляду-конкурсі роботи бібліотек, присвяченому 110-річчю з дня народження В. І. Леніна, проведенню політико-виховної роботи серед студентської молоді і пропаганді книги на допомогу в комуністичному вихованні трудящих.

Ми вітаємо колектив наукової бібліотеки і бажаємо подальших творчих успіхів у вихованні студентства!

Випущено Політвидавом України

Видавництво політичної літератури України випустило окремо книгою матеріали республіканської науково-практичної конференції «Значення книги Л. І. Брежнєва «Спогади» для дальнішого вдосконалення ідейно-політичного, трудового і морального виховання трудящих», яка відбулась у Києві 19 січня 1982 року.

Відкриває книгу вітальні лист Центральному Комітету КПРС, Генеральному секретарю ЦК Компартії України товаришу В. В. Щербицького. До книги увійшли також виступи учасників конференції.

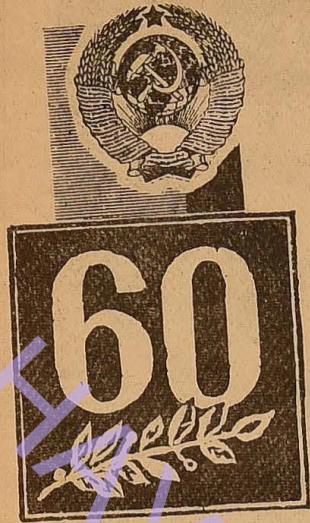
Книга, надрукована на головному підприємстві республіканського виробничого об'єднання «Поліграфніга» Держкомвидаву УРСР, видається масовим тиражем.

ПРЕМІЙ

ки — магнітофонний запис творів — швидкість 19 м/сек: в галузі **театрального мистецтва** — рецензії на роботу або творчість рекомендованого актора, режисера, фотографії сцен з вистав, фільмів, програми і репертуар; в галузі **образотворчого мистецтва** — діапозитиви (фотографії) висунутих робіт у кольорі; для творів монументального, декоративно-прикладного мистецтва, монументальної скульптури, пам'ятників — анотація, підписана головним архітектором та головою правління відділення Спілки художників; в галузі **архітектури** — альбом фотографій і планшети, загальна характеристика і оцінка робіт, масштаби їх реалізації і техніко-економічні показники, а також висновки і дані результатів експлуатації.

(Закінчення на 2-й стор.)

ІСТОРИЧНЕ ЗНАЧЕННЯ УТВОРЕННЯ СРСР

Створення Союзу РСР було підготовлено усім ходом революційної боротьби робітничого класу та найбіднішого селянства, багаторічною теоретичною та практичною діяльністю Комуністичної партії, її невтомною працею по згуртуванню трудящих усіх націй та народностей на Одещині широко розгорнулося соціалістичне змагання на принципах інтернаціоналізму та дружби народів.

Більш як шестидесятиліття історія Радянської держави — найбільш переконливий доказ міцності того фундаменту, на якому вона була створена і розвивається. СРСР став природним, закономірним наслідком спільної боротьби народів колишньої Російської імперії проти царизму та капіталізму, проти внутрішньої контрреволюції та іноземної інтервенції.

Союз РСР змінився в умовах капіталістичного оточення у відповідальний період будівництва основ соціалізму, витримав сувору перевірку в роки Великої Вітчизняної війни, розців новими барвами в період розвинутого соціалізму, коли світова система соціалізму стала вирішальним фактором розвитку людства, коли радянський народ переможною ходою крокує до комунізму.

Докорінно змінилася соціальна структура радянського суспільства — були ліквідовані експлуататорські класи та умови для експлуатації людини людиною, незмірно виріс і зміцнів робітничий клас, який під проводом Комуністичної партії став головною керуючою силою суспільства. Глибокі зміни відбулися в житті колгоспного селянства та радянської інтелігенції. Держава диктатури пролетаріату переросла у загальнонародну державу.

Одним з безпосередніх наслідків створення єдиної Радянської держави було те, що «національне питання в тому вигляді, в якому воно досталося нам від минулого, вирішено повністю, вирішено остаточно і безповоротно. Це — досягнення, яке по праву можна поставити в один ряд з такими перемогами в будівництві нового суспільства в СРСР, як індустриалізація, колективізація і культурна революція», — говорив Л. І. Брежнєв.

В умовах радянського суспільства, в процесі подальшого розвитку та зближення соціалістичних націй, взаємного збагачення їх культур виникала нова міжнаціональна історична спільність людей — радянський народ, формуються нові загальні інтернаціональні та патріотичні риси, спільні для всіх народів нашої країни. Серед цих рис особливе місце займає загальнонаціональна гордість радянської людини. Відбувається взаємозбагачення національних культур, формування культури єдиного радянського народу.

На ХХVI з'їзді КПРС Л. І. Брежнєв говорив, що «з перших років Радянської влади наша економічна та соціальна політика будувалася так, щоб якомога скоріше підняти колишні національні окраїни Росії до рівня розвитку її центра. І це завдання було успішно вирішено. Найважнішу роль тут зіграло тісне співробітництво усіх націй країн і перш за все — безкорисна допомога російського народу».

Створення СРСР за своїм політичним значенням та соціально-економічними наслідками вийшло далеко за межі одної країни. Ця подія мала визначне значення не тільки для народів нашої неосяжної Батьківщини, але й для тру-

дачих усього світу.

Вже на другий день після I Всесоюзного з'їзду Рад, на якому було прийнято історичне рішення про об'єднання чотирьох незалежних радянських республік — РРФСР, УРСР, БРСР, ЗРФСР — в єдину союзну державу, В. І. Ленін писав, що утворення і подальше укріплення СРСР потрібно «всесвітньому комуністичному пролетаріату для боротьби з світовою буржуазією і для захисту від її інтриг».

Ця ленінська думка знаєла відгук і у Декларації про утворення СРСР, одноголосно прийнятій I Всесоюзним з'їздом Рад. У Декларації було сказано, що «нова союзна держава стане достойним увінчанням закладених ще у жовтні 1917 р. основ мирного співіднictва і братерського співробітництва народів, що вона послужить вірним оплотом проти всесвітнього капіталізму й новим рішучим кроком на шляху до об'єднання трудящих усіх країн».

Досвід вирішення національного питання в рамках єдиної багатонаціональної держави, набутий СРСР, сьогодні використовується багатьма країнами світу — як світової соціалістичної системи, так і країнами, що розвиваються, виховані ленінською партією в дусі пролетарського соціалістичного інтернаціоналізму, народи СРСР йдуть на чолі прогресивного людства, підтримують дружні стосунки з народами братніх соціалістичних країн, надають всебічну допомогу національно-визвольному рухові, ведуть наполегливу боротьбу за мир в усьому світі.

В. ЗУБКОВ,
студент IV курсу
історичного факультету,
спеціалізація — історія
СРСР.

Новий відділ бібліотеки

8 лютого цього року гостинно відкрив двері новий відділ студентської бібліотеки — абонемент художньої літератури. Його послугами зможуть скористуватися студенти всіх без винятку факультетів ОДУ.

На полицях абонементу розміщено близько 80 тисяч томів художньої літератури. Серед них книги із «Бібліотеки всесвітньої літератури», серій «Життя видатних людей», «Полум'яні революціонери», «Літературні пам'ятники», «Класики і сучасники» тощо.

Широко представлена в новому відділі мистецтвознавча література. Тут є цікаві видання з теорії мистецтва, живопису, історії театру, кіно.

Зараз співробітники абонементу працюють над створенням каталогу, вітрин нових надходжень, обладнують куточок рідкісної книги, альбому, альманаху.

Новий відділ знаходиться на вулиці Радянської Армії, 24, кімн. № 7. Час роботи з 14 до 20.

В. ЯРОВА,
зав. абонементом
художньої літератури
студентської бібліотеки.

30 грудня 1982 року радянський народ урочисто святкуватиме 60-річчя утворення СРСР. Об'єднання народів в єдину союзну державу стало одним з вирішальних факторів, які забезпечили передбудову суспільства на соціалістичних засадах, розвиток економіки та культури усіх республік, національних областей та округ, зміщення оборонної могутності і міжнародних позицій Радянської країни. Створення СРСР ознаменувало перемогу марксистсько-ленинських ідей пролетарського інтернаціоналізму, ленинської національної політики КПРС.

У колиски створення багатонаціональної держави був В. І. Ленін, який розробив основи національної політики Комуністичної партії, основи національно-державного будівництва в умовах диктатури пролетаріату — право на самовизначення, положення про радянську національно-територіальну автономію, радянську федерацію. В. І. Леніну належала також сама ідея створення нової форми радянської федерації — СРСР. 26 вересня 1922 р. в листі до ЦК партії В. І. Ленін пропонував створити «новий поверх, федерацію рівноправних республік».

РГФ. СЕСІЯ. ВИСНОВКИ.

Закінчилась зимова сесія у студентів денної, вечірньої та заочної форм навчання. Одержані оцінки знань студентів узагальнені і представлені в таблицях по відношенню до окремих предметів, курсів, спеціальностей. В показниках сесії, як на шкалі точного приладу, наочно показані і успіхи і недоліки, упущення в учебово-виховній роботі. Виключивши випадкові коливання, в якісних показниках, можна побачити відбиток дійсного становища успішності, а значить і результати праці того чи іншого колективу за минуле півріччя 1981—1982 учбового року.

Якщо подивитись на підсумки екзаменаційної сесії на факультеті романо-германської філології, то необхідно відзначити в загальному

стабільну успішність з усіх форм навчання. Проте з окремих спеціальностей розкиданість показників успішності буває недопустимо великою, що свідчить про певні недоліки академгрупи, відповідної кафедри. Так, на деному відділенні успішність коливається від 95 до 97 процентів, якість знань знаходиться в межах 53—73%. Найкращих показників добилися студенти німецького відділення — тут успішність сягає 97,9%, якість — 73,2%. На цьому відділенні варто особливо виділити V курс (ст. куратор Л. І. Луговська, комсорг Л. Томчак), на якому із 20 студентів, сім — відмінники. В цьому ж на факультеті 55 студентів здали екзамени на «відмінно», серед них: В. Бойко, О. Галкіна, О. Чумаков, Л. Томчак,

Т. Євса, С. Купре, І. Діхтар, М. Данилко, М. Дгебуадзе та інші. Хороших показників добилися студенти IV курсу французького та іспанського відділень (ст. куратори В. Г. Копитіна, Р. М. Тимченко).

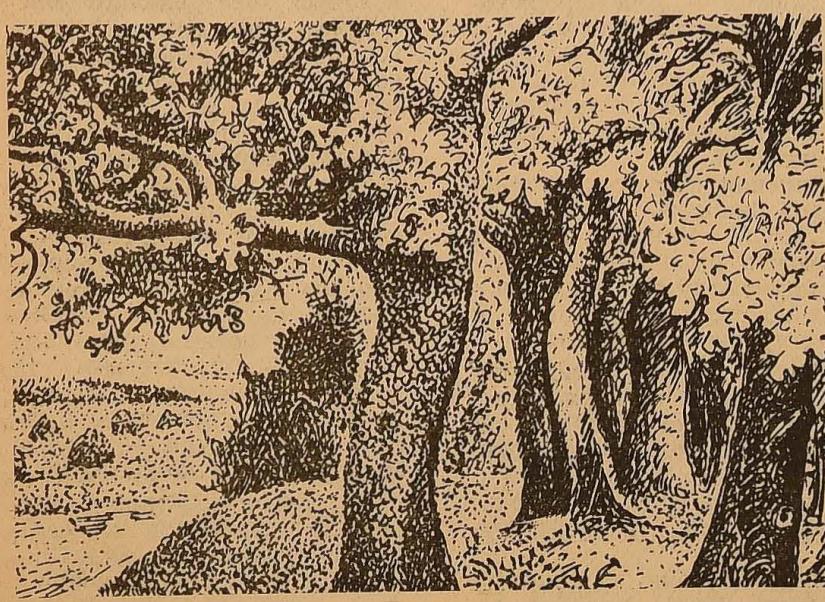
Хороші знання проявили студенти факультету РГФ під час зимової сесії з суспільних дисциплін. Успішність по факультету дорівнює 99%, якість — 86,4%. Особливо хочеться відзначити III і IV курси, які складали політичну економію та історичний матеріалізм. На цих курсах є сім академгруп студентів, що склали вказані предмети тільки на «добре» і «відмінно». Безперечно, це також успіх лекторів доцентів М. Я. Фіоногіна і П. Л. Каушанського, що працюють на факультеті. Іх лекції

замені і стають повноцінними спеціалістами. Про це свідчать висока успішність і якість знань студентів на старших курсах з усіх спеціальностей, в тому числі і з англійської філології.

Наявні й інші труднощі та проблеми в учбово-методичній і виховній роботі на факультеті. Відносно низька успішність і якість знань на I курсі, особливо на англійському відділенні. Здається парадоксально, що не встигають деякі з тих студентів, хто витримав півроку тому високий конкурс при вступі в університет. Це пояснюється перш за все самозаспокоєністю цих студентів, відсутністю постійної роботи над іноземною мовою, і в результаті колишні успіхи поступово змінились відставанням в навчанні. Адже не секрет, що екзамен з учбової дисципліни, — це також екзамен на зрілість характеру, твердість духу, цілеспрямованість. Більшість із студентів з честью витримують цей ек-

В. ТАРАНЕЦЬ,
декан факультету
РГФ.

НАШ КОНКУРС

Осінь у Карпатах.

Мал. Г. Петрова.

НА ЗДОБУТТЯ ОБЛАСНОЇ КОМСОМОЛЬСЬКОЇ ПРЕМІЇ

(Закінчення.
Початок на 1-й стор.)

Оформлення документів проводиться таким чином: на кожного кандидата заповнюються особистий листок по обліку кадрів (два екземпляри), до якого додаються дві фотографії (9x12 см.). Всі документи повинні бути переплетені і вкладені в папку, на якій необхідно вказати на зву організації, що висунула кандидата, його прізвище, ім'я та по батькові.

На кожного кандидата (роботу), висунутого на здобуття премії, подаються рішення відповідної організації про висунення роботи, її авторів на здобуття премії, яке підписує керівник організації

завіряє печаткою; характеристика творчої та громадської діяльності претендента, в якій указано літературний або сценічний псевдонім, а також біографічні дані. На висунуті колективи подаються також дані про їх віковий склад і керівників.

В поданні вказується: на зва роботи, час її закінчення, час і місце публікації (для робіт образотворчого мистецтва — місце перебування в даний час), тираж публікації, число виконань музичних творів, спектаклів, їх відвідуваність; повідомлення про факти, що підтверджують широке громадське визнання твору; відгуки преси (оригінали або завірені ко-

пії); інші матеріали, що характеризують громадську оцінку висунутої роботи (дані про читацькі конференції та конференції глядачів, записи в книгах відгуків і т. ін.).

Подані в комісію документи на здобуття премії не повертаються. Оригінали робіт бюро об'єкту ЛКСМ України повертася після розгляду всіх кандидатур.

Матеріали на здобуття обласної комсомольської премії імені Е. Багрицького надсилаються за адресою: 270032, м. Одеса, площа імені Жовтневої революції, обком ЛКСМ України, відділу пропаганди і культурно-масової роботи.

В центрі Азії

[ТУРИСТСЬКИМИ СТЕЖКАМИ СТУДЕНТІВ ОДУ].

Зарах в розпалі туристського сезону Нового року. І мені, випускнику рідного університету, згадується минулорічний похід вищої категорії складності, організований і проведений туристською секцією разом зі спортивним клубом ОДУ.

Група була укомплектована із досвідчених туристів співробітників та випускників університету — Т. Рошиной, В. Лещенка, М. Малишеву, Т. Науменко, а також туристів Одеського електротехнічного інституту зважку В. Ярмака та О. Кондраєва.

Група пройшла цікавий і складний маршрут. Але все по порядку... Гарячковість останніх днів у місті залишилась позаду. Поїзд швидко мчить нас. Не кожному вдається перетнути майже всю країну із заходу на схід: Південний Буг, сивий Славутич, тихий Дон, прекрасна Волга, невгамовний Іртиш, величава Об, спокійний Енісей — гордість і краса Вічизни.

Звичні з дитинства і безкраї колосисті поля та чисті білі міста України змінюють змішані ліси, міста середньої смуги Росії, а далі іде індустриальний Урал з його чарівними горами, котрі переходят в м'які пейзажі Західного Сибіру.

Ось перед нами Челябінськ і Курган, могутні елеватори Казахстану, сріблясті берези Омська, заплавні ліси великих рік, нехожена тайга...

Вогні великих міст, перебудова старих селищ, велетні — цехи, труби нових заводів, велетенські кроки ліній електропередач, гудки теплоходів на ріках — все це Сибір, Сибір, новий, виблискуючий зоряним злетом в майбутнє!..

Початок нашого маршруту — манливе селище Шуй в Західній Туві. Тува — край своєрідної дикої екзотики, розташований в самому центрі Азіатського материка. І що цікаво: саме географічна символічна точка центру Азії знаходиться як раз в столиці Туви — в місті Кизил. Тут, на березі Верхнього Енісію, на квадратному постаменті, стоїть обеліск земного шару з 12-метровим шпилем і надписом на трьох мовах: «Центр Азії».

Ми вийшли на високогірну частину маршруту. Вже піднялись на висоту понад 2 тис. м., де і пробудемо цілий місяць. Нас чекають численні перевали

і вершини висотою в 3—4 тис. метрів над рівнем моря. Група їх сміливо проходить.

Перше сходження на технічно складну вершину Ак-Сююк, яке група зробила за 19 напруженіх годин. Крупнобрилові завали, великий льодовик прикривають вихід до вершинного гребеню, снігові поля і нависаючі карнизи, які перетинають круто виснисні скелі на шляху, стали хорошо перевіркою підготовленості групи до багатоденного походу в подібній місцевості. А після першого успішного сходження, пройшовши понад 70 кілометрів через три перевали і високогірне плато, група вийшла до найвищої вершини Східного Сибіру — гори Монгун-Тайте. Ця овіяна сивиною і легендами вершина на протязі багатьох років була в цьому краю непереможною, недосяжною, бо це той край, де крига стикається з небом. Тільки останнім часом добре підготовлені групи здійснили ряд цікавих сходжень на цей велетенський крижаний купол.

Чітко продумане і правильно організоване сходження привело до успіху, адже група піднялась на вершину, вищою якої Східний Сибір не має.

Потім були ще сходження, нові труднощі, на нашому шляху постійно зустрічалися забиті снігами перевали, льодовики з бездонними тріщинами і провалами, широчезне Чуликшманське плато, глухі нетрі у верхів'ях Хемчика — одного із джерел Енісію, маленьке гірське озеро, що загубилося в хаосі мальовничих хребтів. Тож наші крихітні палатки на цих нехожених місцях були такі дивні!

Так закінчився наш цікавий і важкий похід. Хоч і пережили багато, але від'їжджаючи з цих місць з глибоким жалем, сподіваючись повернутись сюди ще хоча б раз. В своїх серцях ми привезли в рідний університет цей своєрідний куточок країни, куточок, де холод гірських вершин гармонійно поєднується з душевним теплом місцевих жителів — тувинців, алтайців, росіян... Такий похід став для студентів університету незабутнім уроком прекрасного і героїчного.

В. ЛОПАТАН,
випускник університету,
керівник турпоходу.

Студенти IV курсу фізичного факультету в лабораторії експериментальної фізики.

Фото Г. Ярового.

ПЕРВИННІ ПІДСУМКИ

В першому семестрі 1981—1982 навчального року вся учбово-виховна робота в Одеському університеті була спрямована на поліпшення якості підготовки спеціалістів з вищою освітою. В полізору ректорату і учбових підрозділів були питання підвищення рівня лекційної роботи, проведення практичних, семінарських та лабораторних занять, організації самостійної роботи студентів.

Напружений видався для студентів I семестр нинішнього учбового року. Таке становище склалося в зв'язку із скороченнямм учбового часу внаслідок затримки студентів на сільськогосподарських роботах. На факультетах була проведена значна організаційно-методична робота по зменшенню об'єму учбових занять з учбових дисциплін, розподілення лекційних і практичних занять на протязі всього семестру, забезпечення умов для самостійної роботи студентів.

Більшість факультетів відзначились хорошою організацією контролю за трудовою дисципліною. Студенти добросовісно працювали в години аудиторних занять, ре-

гулярно відвідували консультації, відробляли пропущені заняття. В результаті — загальна успішність по університету складає 94,4% проти 93,4% в 1980—1981 навчальному році. Значно покращилася підготовка до зимової екзаменаційної сесії у студентів філологічного факультету. Їх успішність в порівнянні з результатами зимової екзаменаційної сесії 1980—1981 учбового року з 93% піднялася до 97,1%. Збільшилась також кількість студентів, що навчається на «відмінно» і «добре».

Як і в минулі роки, вищість тримають історики. Рівень знань на історичному факультеті складає 98,6%. Водночас слід зауважити, що студенти цього факультету працюють нерівномірно.

Недостатньо працювали в першому семестрі колектив факультету романо-германської філології. Успішність на цьому факультеті погіршилась з багатьох показників. Як і на ряді інших факультетів, тут ще має місце низька трудова дисципліна студентів.

Порівняно з минулорічною зимовою сесією в універ-

ситеті значно зменшилась кількість студентів, що навчаються на «відмінно» і «добре». Якість навчання складає лише 51,8% проти 55,3% в 1980—1981 навчальному році. Зменшення процента успішності спостерігається на геолого-географічному, механіко-математичному, хімічному факультетах та на факультеті романо-германської філології. Очевидно, деканатам, колективам цих факультетів є над чим серйозно замислитись.

Розпочався II семестр 1981—1982 учбового року. Колективи факультетів з новими силами приступили до виконання учбового плану. Для студентів настає відповідальний період у засвоєнні практичних і теоретичних знань з основ наук. Це також пора інтенсивних наукових пошукув, робота в наукових студенцьких семінарах, виконання курсових та дипломних робіт, перевірка на реальні якості засвоєння знань.

М. ПАЩЕНКО,
заст. начальника
учбового відділу ОДУ.

на було проводити культурно-масову та спортивну роботу з підлітками. Але вона пішла в інспекцію і ніколи не шкодувала про це. Тому, що саме тут відчула свою корисність, необхідність людям.

Чуха не злобила пасинка. Дмитро почав ночувати на горищі будинку. Не бажаючи нічого примати з нелюбих рук, він часто голодував і мерз. Відчай штовхнув підлітка на крадіжку. Лише тоді забили тривогу.

де, я впевнена, — сказала Ірина співробітниця, яка знайомила студентку з матеріалами інспекції, — проте, чи стане підліток справжньою людиною, багато в чому залежить від громадського вихователя від

УРОКИ ДОБРОТИ

ТУТ БУЛО все, як у будь-якому навчальному закладі і нагадувало вули — шумний, стравожений. Одне слово, сесія. І навіть пізніми вечорами яскраво світилися університетські вікна, а буркотливі прибиральниці намагалися менше гриміти швабрами біля людних аудиторій.

— Все — сказала Ірина, закривши книгу, струнка, сіроока дівчина, — давай краще в кіно сходимо...

— Та ні, мені ще треба в інспекцію зазирнути, — відповіла Ірині і заквапились, глянувши на годинника. У неї було багато справ, дуже важливих, які не можна відкласти на завтра, перепоручити іншому. Втім, пояснила своїм однокурсникам, чому вона, студентка хімічного факультету, віддавала перевагу вихованню трудних підлітків, а не сесансу кіно, уявлялося неможливим. Кожної вільної хвилини дівчина бігла в інспекцію у справах неповнолітніх Центрального РВВС. Сдесі, до школи, професійно-технічного училища або додому до своїх підлітків.

А розпочалося співробітництво з міліцією з громадсько-політичної практики, що обов'язкова для всіх першокурсників. Щоправда, Ірина Козак могла обрати для практики жек, школу, будь-який за-пропонований заклад, де мож-

тих, хто його оточує.

Дівчина зрозуміла. Вона сповнена рішучості довести боротьбу за неповнолітнього до кінця. Тому-то перший, не зовсім вдалі візит, не вважала за поразку.

— Я приду ще — пообіцяла, прощаючись. — Можу привести тобі хорошу книжку. Ти фантастику любиш?

— Так, — дещо пожвавився хлопчина, потім знову знітився, — не треба турбуватися.

Запитувала Ірина умисно: не залежно від відповіді вона принесла б Дмитрові саме фантастику. В бібліотечній картці хлопчика було найбільше книг саме цієї тематики. З'ясувала вона й інші захоплення та нахили підлітка. Тільки це було її секретом, маленькою хитрістю для встановлення контакту. І хоч довір'я до вихователя прийшло не зразу, вона все-таки знайшла з підлітком спільну мову, зробила своє «відкриття» людини і зу-

міла вплинути на вибір його життєвого шляху.

Відтоді минуло чотири роки. Дмитро закінчив училище, став повнолітнім, поїхав в інше місто, може, навіть забув, що колись стояв на обліку в міліції. Давно закінчилась і громадсько-політична практика студентки Козак. Тільки вона, як і раніше, пропадала в інспекції у справах неповнолітніх Центрального району, і її на вітві було оформлено позаштатним співробітником РВВС.

Можливо, Ірина Козак та інші студенти університету, які проходили громадсько-політичну практику в цьому районі, не набули б тут своєї другої професії, якби не було перед очима прикладу, гідного наслідування. Тим пощастило. В Центральному районі вони зустріли таких людей. Громадські помічники міліції, колишні педагоги Ганна Соловіївна Фрідман і Ганна Матвіївна Ткачук учили першокурсників основ педагогіки. За чашкою чаю на квартирі у Ганні Соловіївні слухали вони незабутні лекції про дітей, про методи виховання, про підхід до підлітків. Наочні уроки доброти не були марними. Ті застосовуєсь сьогодні і позаштатний інспектор у справах неповнолітніх Ірина Козак — одна з багатьох людей, які допомагають міліції змінювати правопорядок.

С. МІШЕНКО,
старший лейтенант міліції.

До 180-річчя

з дня народження В. Гюго

ТВОРЧА і громадсько-політична діяльність Віктора Гюго охоплює майже все XIX століття. Дитиною він бачив імператора Наполеона, юнаком — реставрацію. Зрілою людиною він пережив липневу революцію 1830 року і революцію 1848 року, морок бонапартистського путчу 1851 року. Двадцять років Другої імперії він провів у вигнанні і 70 літнім стариком повернувся до Парижа в день народження Паризької комуни; її борцям він висловив своє гаряче співчуття, за що зазнав злісного цікавлення реакціонерів.

Починаючи з творів 20-х років, Гюго робив своїх геройів носіями моральних та соціальних популук. Всі воїни вийшли із стану занедолених: благородний розбійник Ернані, блазень Трибульє, дзвонар Квазімодо, католик Жан Вольжан та інші. Всі вони осяяні високою моральною красою, людяністю. Всім їм властиві пристрасний потяг до правди і справедливості.

Відбиваючи думки і мріяння демократичної Франції, Гюго протиставив своїх героїв буржуазному суспільству, його державі, його законам, його лицемірній моралі.

Примкнувшись до опозиційних кіл, що боролися проти режиму реставрації, Гюго став главою революційного романтизму у Франції. Він звернувся до театру як до трибун, з якої можна було говорити з народом, вести боротьбу проти ненависної монархії.

Драма «Ернані», поставлена на сцені за п'ять місяців до революції 1830 року, глибоко схвилювала демократичну громадськість, стала передвіслям подій, що готовилися на політичній арені.

В романі «Собор Паризької богоматері» Гюго зумів побачити історію очима народу. Величну будову собору він показав як творіння народного генія, нещадно осудив деспотизм короля, фан-

натизм церковників, ницість аристократів, а в образах дзвонаря Квазімода, циганки Есмеральди, наділених душевною величчю, Гюго представив поезію народного життя, великих людських почуттів, бунтарського духу.

Революція 1848 року привела Гюго в ряди республіканців. Бонапартистський переворот він сприйняв як ганьбу і нещастя Франції і від-

Письменник-трибун

гукнувся на нього гнівним памфлем «Наполеон Маленький», чим накликав на себе репресії диктатора і змущений був на 20 років покинути Францію.

В роки вигнання Гюго написав романи «Знедолені», «Трудівники моря», «Людина, яка сміється». «Знедолені» Л. М. Толстой вважав «країцім французьким романом».

Хоча Гюго віддав дань ідеям утопічного соціалізму, проповіді добра, особистого морального подвигу, здатного нібито покінчити з соціальним злом, сила його романів не в цих ілюзіях, а в героїчному пафосі, з яким він малював простих людей: Гавроша, героя республіканського повстання, бродячого комедіята Гуйнплена, що кинув в обличчя перам Англії грізне обвинувачення, і т. д.

В своїй громадській діяльності Гюго проявив себе як провісник ідей миру. Він був ініціатором I Міжнародного з'їзду «Друзів миру», котрі мріяли перегородити шлях війні.

«Загальний мир можливий», — говорив Гюго, — він мета суспільства. Можна тільки уповільнити чи прискорити його досягнення. Настале день, коли бомби, гармати будуть показувати в музеях».

Гюго обурювало те, що «Європа затрачує щорічно три мільйони франків на утримання армій, а коли вона віддала ці гроші праці, промисловості, землеробству, наукам, мистецтвам — ми б переробили весь земний шар, знищили б убогість».

На протязі свого довгого життя Гюго стояв на стороні мирі й демократії, викривав тих, хто готував нову війну. «Вони спираються тільки на силу і невігластво, використовують все, що можуть: забобони, національну ворожнечу, штучне дроблення країн».

В темні роки фашистської окупації Франції підпільна преса Опору неодноразово зверталася до Гюго. У вересні 1942 року підпільна газета французьких письменників «Леттер франсез» передрукувала обурене звернення «До тих, хто спить» із «Помсті» поряд з маніфестом французьких письменників, що закликали до участі в Опорі. Голос Гюго дійсно будив і кликав на боротьбу французьких патріотів.

В січні 1943 р., коли нахненні перемогами Радянської Армії в усіх кінцях Франції піднімались народні месники, трибуну Гюго представила «Юманіте». Був передрукований заклик, з яким 17 вересня 1870 р. Гюго звернувся до народу Парижа, обложеного прусаками. Ним закінчив свою промову «Наступ Червоної Армії та визвольна боротьба французів».

Моріс Торез: «Нині слова нашого великого національного поета, — сказав він, — ззвучать для всіх французів як найвище величина обов'язку».

Творчість Гюго з їх пристрасним захистом прав людини, закликом до боротьби з війною, вірою в можливість досягнення миру і соціальної справедливості і сьогодні допомагають народам боротися за мир.

Б. ШАЙКЕВИЧ,
доцент кафедри історії
зарубіжної літератури.

Там, де панує капітал

ІТАЛІЯ. Тисячі людей, в тому числі і діти, взяли участь в масовій антивоєнній демонстрації, що відбулася в Римі. Демонстранти рішуче засудили політику гонок озброєнь, яку нав'язують світу мілітаристські кола США, виступили проти рішення НАТО розмістити в Західній Європі нові американські ядерні ракети середньої дальності.

(Фотохроніка ТАРС).

НАРКОТИКИ РОЗНОСИТЬ МІКІ МАУС

Торговці наркотиками вдаються до все підступніших витоків, щоб привчити молодь до «бліої смерті». Як виявилася поліція Лос-Анджелеса, з цією метою використовується навіть образ Мікі Мауса — чарівного мишенята, придуманого відомим мультиплікатором Уолтом Діснеєм. З цією метою випускаються спеціальні марки із зображенням Мікі Мауса, на зворотному боці яких замість клею — наркотик ЛСД. В результаті винахідливості брудних ділків вживання наркотиків дедалі поширюється серед американської молоді, зокрема, школярів. Як засвідчило статистичне дослідження, в американських школах кожний четвертий підліток знає смак марихуани, а майже десять процентів курять її постійно...

КУТОЧОК ПОЕЗІЇ

Балада

Лебединий вітер,
лебединий вечір
з крил розспівав квіти,
обійняв за плечі,
і, зірвавши круто,
кинувся в озерце,
лебединий смуток
залишив у серці.
Лебедині руки,
лебедині очі,
гіркота розлуки,
одинокість ночі
і важке чекання,
низько над водою
нахощі духмяні
м'яти з лободою.
Радісна заграва,
і через долоні
в лебединих травах
лебедині коні.
Незабутній ранок
поцілунок сонця,
і моя кохана...
Було, а чи сон це?

Валерій ГРОШКО.

ШКОЛА
Молодого
ЖУРНАЛИСТА

Сьогодні о 16.00 при редакції газети «За наукові кадри» відбудеться чергове засідання «Школи молодого журналіста». Запрошуємо всіх бажаючих.

Наша адреса: вул. Радянської Армії, 24. Кім. № 9.

Редактор В. НІКОЛАЄВ.

У видавництві «Мистецтво» зявилася книга «Спогади про Миколу Садовського». Це збірник нарисів про видатного діяча української сцени, дбайливо упорядкований Р. Пилипчуком.

Микола Садовський належить до корифеїв джовітневого українського театру, про який так проникливо писав видатний режисер К. Станіславський: «Такі українські актори, як Кропивницький, Заньковецька, Саксаганський, Садовський — близкуча плеяда майстрів української сцени, — ввійшли золотими літерами на скрижалі історії світового мистецтва».

За часів царського самодержавства, яке душило будь-який порух до свободи, вони створили глибокодемократичний, справді народний театр. Іхнє мистецтво пройняло гострим відчуттям часу, ідеями високого гуманізму, досягло небачених раніше вершин реалізму, утвердження волелюбних ідеалів. Саме тому творчість полум'яних майстрів високо цінували такі діячі російської культури, як Л. Толстой, А. Чехов, П. Чайковський.

Вистави за участю представників «театру корифеїв» були популярними не лише на Україні, а й в Росії, Білорусі, Грузії, Молдавії, де колектив виступав під час своїх безкінечних мандрів (адже із сваволі царських по-спік він не мав постійного

На вашу книжкову полицю

В одеських магазинах «Пропагандист», «Будинок книги» та інших книгарнях міста і області є література на допомогу пропагандистам, агітаторам, слухачам системи партійного та комсомольського навчання з теми: «Наш соціалістичний спосіб життя».

«Наш соціалістичний спосіб життя». К., «Молодь», 1980 р.

Соціалістичний спосіб життя — один з головних підсумків розвитку нашого суспільства. Книга висвітлює зміст та основні риси радянського соціалістичного способу життя; яскраво і переконливо розкриває його соціально-економічну, політичну і духовну сутність, діяльність КПРС по утвердження та вдосконаленню цього способу життя, аргументовано розвинує буржуазну та ревізіоністську фальсифікацію соціалістичного способу життя.

«Соціалістичний спосіб життя». Довідник. К., «Політвидав України», 1981 р.

Довідник містить систему понять, категорій, термінів, з допомогою яких аналізується суть, характерні риси та на-прямі соціалістичного способу життя. В ньому викладе-

27000, Одеса-центр, вул. П. Великого, 2, держуніверситет, редакція газети «За наукові кадри».

ЗАХОДЬТЕ:

24.

Одеса, вул. Радянської Армії, ДЗВОНІТЬ:

24.

telefony: міський 23-84-13,
внутрішній 841 (з міста
206-841).

ПИШІТЬ НАМ:

«За научные кадры», орган парткома, ректората, профкома и комитета комсомола Одесского государственного университета им. Мечникова. (На украинском языке).

Друк. вид. «Чорноморська комуна» Одеського об'єму України. вул. Пушкінська, 32. Тираж 1000 прим. Обсяг 0,5 аркуша формату газети «Правда». Зам. № 1627.